

JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.
vrchní státní zástupkyně v Praze

Praha 28. dubna 2021

9 SPR 80/2021 - 6

Vážený pane předsedo,

tímto reaguji na Váš dopis ze dne 22.04.2021.

S ohledem na zákonnou povinnost mlčenlivosti Vám bohužel nemohu požadované konkrétní informace o aktuálně probíhajících trestních řízeních poskytnout, neboť na státní zastupitelství se nevztahuje informační povinnost upravená v § 11 zákona č. 90/1995 Sb. jednacím řádu Poslanecké sněmovny, v platném znění, a jejich poskytnutím přímo Vám bych tak překročila své zákonné pravomoci.

Tuto mlčenlivost nelze ve vztahu ke konkrétním probíhajícím trestním věcem překonat ani využitím postupu podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, když na tyto informace se vztahuje zákonná výluka (srov. § 11 odst. 4 písm. a) citovaného zákona).

Nicméně v obecné rovině Vám mohu k tomuto aktuálnímu a poměrně závažnému poznatku poskytnout následující sdělení.

Co se týče příčin Vámi konstatovaných možných průtahů v řízení dle § 85b trestního řádu, je možno za primární příčinu označit komplikovanost stávající úpravy, která se navíc odvíjí od „analogového“ vnímání světa, ve kterém se dokumenty uchovávají primárně v listinné podobě v obsáhlých šanonech.

Mohu poukázat i na to, že čísla, která máte k dispozici, jsou svým způsobem zkreslená, a to v důsledku dopadů Vám jistě známého, nálezu 3. senátu Ústavního soudu sp.zn. III.ÚS 702/17 ze dne 22.10.2019. V tomto nálezu dospěl třetí senát (na základě doslovného výkladu textu zákona) k názoru, že s listinami zajištěnými při prohlídce advokátní kanceláře se nikdo (a to ani rozhodující soudce nebo soudem příbraný znalec) nesmí seznamovat mimo veřejné zasedání (v nepřítomnosti účastníků). V návaznosti na tento nálezn pak soudy v těch řízeních o nahrazení souhlasu, kde již byl rozhodující soudce činný a postupoval přitom v souladu s dosavadní praxí, tedy seznamoval se s obsahem spisu mimo jednací síň, či předal nosiče dat znalci, v dalším posuzování zajištěných listin nepokračovaly a

listiny vydaly České advokátní komoře (která je vrátila advokátům, u kterých byly listiny zajištěny), tak jak ukládal výše zmíněný nález.

Z tohoto poznatku tedy vyplývá, že Váš seznam obsahuje pouze ta řízení, ve kterých soudci neučinili před vydáním citovaného nálezu žádný odpovídající úkon (studium listin, předání listin znalci), který by jim založil povinnost listiny (nosiče dat atd.) vrátit advokátní komoře.

Předmětný nález navíc vede k dalšímu průtahům v řízeních podle § 85b tr.ř., neboť vyžaduje, aby veškerá manipulace se zajištěnými listinami (tedy včetně nosičů dat) probíhala v rámci veřejného zasedání za přítomnosti účastníků, což vydání rozhodnutí nejen oddaluje (přijatý výklad např. nutí soudce, aby studoval rozsáhlé soubory v jednací síni v přítomnosti účastníků), ale fakticky i znemožňuje, když podle nálezu by měly všechny obvyklé úkony technické povahy (jako např. prolomení šifer, obnova vymazaných dat a jejich roztrídění podle klíčových slov) rovněž probíhat ve veřejném zasedání, což je v praxi často zcela vyloučeno. Od požadavku na znalecké zkoumání přímo ve veřejném zasedání se mezitím do určité míry odchýlil jiný senát Ústavního soudu (srov. nález ve věci II. ÚS 2007/20), ale celá tato výkladová anabáze (která mj. vedla ke ztrátě důkazních prostředků v několika závažných trestních věcech) dokládá nefunkčnost stávající právní úpravy.

Z pohledu orgánů činných v trestním řízení lze tedy poukázat na následující problémy spojené se stávající úpravou:

- role České advokátní komory v celém řízení. Té stávající úprava přisuzuje postavení jakéhosi kvaziorgánu činného v trestním řízení vybaveného rozhodovací pravomocí. V souladu se svým účelem by přitom měla komora v řízení vykonávat primárně dohled nad samotnými advokáty (především nad tím, zda v trestním řízení neupřednostňují zájmy své před zájmy svých klientů). Lze poukázat na úpravy v řadě okolních zemí, kde zajištění účasti zástupce příslušné komory je povinností advokáta (kterou mu ukládají stavovské předpisy);
- komplikovanost úpravy, když dle české právní úpravy není posuzování obsahu listin součástí samotného procesu prohlídky a v rámci trestního řízení tvoří jakési nezávislé vedlejší řízení o posuzování listin. Poukázat lze v této souvislosti například na to, že dle stávající úpravy musí být v tomto řízení bez zjevného důvodu činní postupně tři různí soudci, konkrétně soudce, který vydá příkaz k domovní prohlídce, soudce, který podá návrh na nahrazení souhlasu České advokátní komory u nadřízeného soudu a konečně soudce, který rozhoduje o nahrazení souhlasu.

- řádný a rychlý průběh trestního řízení komplikuje i široký výklad pojmu prostor, kde je vykonávána advokacie, který umožňuje, aby podezřelé osoby (nikoli advokáti) s cílem ztížit provedení prohlídky, označily po dohodě s advokátem určité prostory jako prostory, kde je vykonávána advokacie a kde se mohou nacházet dokumenty podléhající advokátnímu tajemství

Požadavky kladené na úpravu (především ze strany judikatury Evropského soudu pro lidská práva) by splňoval i mnohem jednodušší postup. V úvahu přichází např. to, že by se prohlídky účastnil, a obsah listin posuzoval například soudce soudu pro přípravné řízení (resp. předseda senátu, který příkaz vydal) a v případě nemožnosti posoudit obsah listin v průběhu prohlídky by tyto listiny byly uloženy u soudu a po provedení nezbytných úkonů (prolomení šifer, překlady atp.) a vyjádření dotčených subjektů by listiny byly tím samým soudcem přezkoumány a buď vydány OČTŘ nebo vráceny.

S pozdravem

**Vážený pan
Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
předseda poslaneckého klubu Pirátů
Česká pirátská strana
Malostranské nám. 7/19
118 00 Praha 1**

Vaše sp. zn. #JMI35557